

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Obchodní akademie Vlašim

Zpracovala: Mgr. Blanka Havlíčková, výchovná poradkyně

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 sb.

Definice prospěchově slabého žáka:

Vychází ze školního řádu, odstavec VI. Pravidla pro hodnocení výsledků. Jako **prospěchově slabý žák (PSŽ)** je považován na základě vnitřních kritérií školy žák, který je hodnocen v 1. a 3. čtvrtletí stupněm **nedostatečně alespoň v jednom předmětu nebo je hodnocen stupněm dostatečně ve 4 a více předmětech.**

Zvláštní podskupinu tvoří **žáci, u kterých došlo k výraznému zhoršení prospěchu, kterému předcházely výborné studijní výsledky.**

Rovněž žáci, u kterých vysoká absence, z jiných než závažných zdravotních problémů, ovlivňuje studijní výsledky, jsou řešeni postupem stanoveným na základě odstavce VI. Školního řádu.

Možné příčiny školní neúspěšnosti:

- 1) Speciální vzdělávací potřeby dítěte – přítomnost SPU, tělesného handicapu, mimořádné nadání např. i v některé mimoškolní činnosti
- 2) Speciální vzdělávací potřeby dítěte - zdravotní postižení nebo znevýhodnění, akutní, dlouhodobé nebo chronické onemocnění žáka
- 3) Osobnost dítěte – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, nízké sebevědomí, poruchy chování, aktuální či chronické zdravotní komplikace, snížené nadání pro určitý předmět, nízká motivace
- 4) Nedostatečné podmínky pro školní přípravu – náročná a špatně organizovaná mimoškolní činnost, dojíždění
- 5) Rodinné zázemí v kulturně odlišných podmínkách – jiný hodnotový žebříček, jazyková bariéra
- 6) Rodinné prostředí s nedostatečným zájmem o školu a školní dění, nedostatečné sociální podmínky – nedostatek motivačních impulzů, nízká sociálně kulturní úroveň rodinného zázemí, negativní postoj rodičů směrem ke škole, špatné sociálně ekonomické zázemí

7) Rodinné prostředí zaměřené na výkon nebo projektivní – nepřiměřené nároky na žáka ze strany rodiny, vztahové problémy v rodině, rozvod, střídavá péče, nedostatečné emocionální zázemí a podpora žáka

8) Vztahy ve škole a mezi vrstevníky – nepříznivé sociální klima ve třídě (studijní skupině – např. na jazyky)

9) Sociálně patologické jevy – návykové látky, gambling, šikana apod.

Detekce žáků PSŽ:

Pravidelně, na průběžných pedagogických poradách školy je vyhodnocována situace ohledně prospěchu žáků. Zvláštní pozornost je věnována vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností a jsou s ní v rámci porady seznámeni všichni vyučující.

V případě zhoršení školního prospěchu v konkrétních předmětech **v průběhu čtvrtletí** osloví vyučující daného předmětu třídního učitele a ten informuje výchovného poradce, popř. jsou informováni rodiče prostřednictvím třídních učitelů nebo výchovného poradce. Výchovný poradce zorganizuje schůzku s žákem.

Na čtvrtletní pedagogické radě, jsou vyučující seznámeni s souhrnným prospěchem žáků a na jeho základě jsou vytipováni žáci PSŽ. Následně jsou pozváni do školy zákonní zástupci žáka na schůzku s výchovným poradcem, které se obvykle účastní: zákonný zástupce, žák, třídní učitel, výchovný poradce, vyučující problematických předmětů (v závažných případech ředitel školy).

Strategie a postupy řešení:

Postup při řešení školní neúspěšnosti - 4 oblasti působení:

1. Práce se žákem
2. Spolupráce s rodinou žáka
3. Spolupráce s vyučujícími
4. Práce se sociálním klimatem třídy

---

1. Práce se žákem

Na schůzce s žákem podrobí žáka výchovný poradce kvalitní pedagogické (popř. speciálně-pedagogické a částečně psychologické diagnostice), aby byly odhaleny konkrétní příčiny školního neúspěchu. V návaznosti na zjištěné okolnosti je doporučen konkrétní postup a jsou nastavená vhodná podpůrná

opatření. Je třeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen nastavená podpůrná opatření akceptovat a produktivně zužitkovat.

V případě podezření na specifické vzdělávací potřeby dítěte - přítomnost SPU - jsou nastavena podpůrná opatření 1. stupně a při jejich nefunkčnosti, doporučeno a zprostředkováno vyšetření v PPP. V případě žáků mimořádně nadaných je možno doporučit IVP. V případě akutního, dlouhodobého nebo chronického onemocnění žáka, nebo například hospitalizace ve zdravotnickém zařízení, je stanoven podpůrný individuální plán doplnění látky, konzultací s vyučujícími a hodnocení. Mnohdy je třeba stanovit i rozvrhové úpravy či úlevy.

Často je třeba na základě individuálního přístupu pracovat s motivací žáka, akceptováním jeho osobního pracovního tempa, nebo najít vhodné metody a formy práce.

V případě, kdy žák uvádí vysokou snahu při nízkém efektu je třeba věnovat se diagnostice učebních stylů, plánování školní přípravy, pomoci zajistit individuální nebo supinové konzultace v předmětech nebo doučování. Při nedostatečném výsledku pak doporučit konzultaci v PPP.

Častým problémem je *emoční labilita*, která je řešena individuálně dle potřeb žáka, nejprve na přechodnou dobu, po doporučení odborného pracoviště pak systematicky (např. zkoušení mimo třídu, prodloužení času při testu, empatický přístup, edukace technik autogenního tréninku apod.)

Při detekci sociálně patologických jevů je hlavním úkolem motivovat žáka ke změně a zprostředkovat kontakt na odborné pracoviště.

2. Spolupráce s rodinou žáka

Konzultace se zákonnými zástupci a rodinnými příslušníky jsou nedílnou součástí celého procesu. Je třeba zajistit klidné, podnětné a podporující prostředí. Zajistit doučování, systém domácí přípravy apod.

3. Spolupráce s vyučujícími

Vyučující jsou informovaní o celém průběhu a vývoji a jednotlivých opatřeních. Sami navrhují možná podpůrná opatření a spolupracují na vyhodnocování jejich efektivity.

4. Práce se sociálním klimatem třídy

Vztahy ve škole a mezi vrstevníky a špatné sociální klima ve třídě nebo studijní skupině, mohou nepříznivě ovlivňovat výkony jednotlivce. V případě zjištění problematických vztahů ve třídě je provedena sociometrie a realizována následná dlouhodobá práce se třídou (výchovní poradce, jiný odborný pracovník), vždy za spolupráce třídního učitele.

Hodnocení a průběžné hodnocení:

Výchovní poradce průběžně konzultuje situaci s žákem a vyučujícími. Na konci každého klasifikačního období výchovní poradce vyhodnocuje výsledky prospěchově slabých žáků za přítomnosti vyučujícího. Hodnotí rovněž i spolupráci s rodiči těchto žáků na domluvené schůzce. Vede průběžnou evidenci těchto hodnocení.